

Drsňáka přitáhla do osady jednou na jaře Erika. Našla ho ve vlaku, v prázdném kupé, v krabici od bot na horní polici, kam ho kdosi odložil, bylo jí ho líto, a vzala ho neprozřetelně i s tou krabicí s sebou na boudu.

Tak jsme stáli před problémem. Koukali jsme na malou chlupatou tmavohnědou kuličku zvící dvou pěstí, s tupě kraťounkým čumáčkem, spící na stole, a přemýšleli, co s ním.

„Co je to vlastně za ráci?“ zeptal se Johnny.

„Čertví. Nejspíš jen podvraťák. Ale podle toho jak vypadá, asi má mezi předky vlčáka nebo špice.“

„Co vlastně takový štěně žere?“ zajímala se Anita.

„Takhle malý asi ještě mlíko. Později nejspíš to samý co ty.“ konstatoval s lehkým úšklebkem Pete.

„Jo, ale kdo se o něj bude starat?“ zeptala se tiše Sunny. „Ono to není jen tak, uvázat si na krk psa. To je na celej jeho život.“

„Mohli bysme ho donést do útulku pro zaběhlý psy.“ sdělila opatrně Marika. „Tam by se o něj postarali.“

„V žádným případě.“ zamítla to Butterfly. „To ho můžeme rovnou utopit. Pokud by si ho někdo během pár dní nevzal, nejspíš by skončil v laboratoři na vivisekci, nebo by mu dali injekci. Tohle mít na triku nechci.“

„Vypustit ho do volný přírody?“ podotkl se zjevným pokusem o humor Johnny

„Nepřežil by to. Je ještě malej.“ zavrtěl zadumaně hlavou Pete. „A i kdyby se mu to povedlo, tak první hajnej, na kterýho v lese narazí, ho odpráskne jako škodnou.“  
Mlčeli jsme.

„Zejtra přijede Jeff. Promluví s ním.“ slíbil nakonec Andy, a vysloužil si za to od Eriky mámivě obdivný pohled.

„Tak jo. Ale jestli ho vezmem do osady, tak bysme ho měli nějak pojmenovat, nemyslíte?“ podotkla Butterfly.

„Co takhle 'Trempe'?“ padl čísi návrh.

„Moc americký. Radši počkejte, až jak se projeví. Zatím mu můžem říkat prostě štěně.“ konstatoval Benny.

Novopečený osadník čekatel se probudil, vytáhl se na kraťoučkové nožičky, zakňučel, rozcapil se a udělal na stole loužičku. Pak se odkolébál kousek stranou, zívnu a ulehl a okamžitě znovu usnul.

Takže jsme se vydali jarním podvečerem do vesnice sehnat trošku mlíka. Šlo to bez problémů, ženské z vesnice, mající službu v kravíně nám po shlédnutí štěněte promptně odlily litr mlíka do bandasky, a ještě mu nalily čerstvý nepasterovaný ještě teplý kravský mlíko na misku. Štěně ji se zájmem očmuchalo, pak si do ní stouplo předními tlapkami a napralo si břicho.

Následujícího dne podlehl Jeff soustředěnému kolektivnímu nátlaku, a tak bylo štěně oficiálně přijato do osady s čekatelským označením „Štěně“, a statutem osadního maskota. Péče o něj byla svěřena Andymu a Jeffovi, včetně povinnosti brát ho s sebou pravidelně na všechny vandry, starat se o něj, a podle možností z něj vychovat dobrého vandráka.

Svůj první oficiální vandr absolvoval v žebradle vyloženém igelitem, pozdější už po svých, částečně nošen v náručí, projevil kamarádsky dobromyslnou povahu a smysl pro kolektiv,

naučil se spát ve spacáku, i na palandách, ale zjistili jsme, že dává přednost spaní pod širákem, neb mu asi bylo v teplém jaru ve spacáku v kožichu horko, hodně, rád a často spal, přičemž byl schopen usnout kdekoli a za jakýchkoli okolností, a pár neděl poté byl za improvizovaně slavnostního ceremoniálu, doprovázeného jedním nakrájeným buřtem, pokapaným střídme rumem, který bez okolků bleskově spolykal, oficiálně pojmenován "Drsňák";.

Jméno vycházelo především z faktu, že jezdil na vandry naprosto bez jakéhokoli vandráckého vybavení a doplňků, mimo vlastního koženého obojku se známkou a vypáleným znakem osady, plně spoléhaje na svou vrozenou výbavu, osobní schopnosti a kvalitu svého chrupu.

Rostl jako z vody, a vychovávám i rozmazlován celou osadou se naučil nedělat loužičky na podlaze, ale zaštěkat si u dveří, že chce ven, dávat pac, štěkat a vrčet na povel s divadelně přehnanou zuřivostí, poslouchat pár základních povelů, skákat přes klacík a aportovat ho, což miloval, mít respekt před ohněm poté, co si zvědavě přičuchl k žhavým uhlíkům dohasínajícího ohně, a dělat pozornou společnost komukoli, kdo o to projevil zájem. Zjistili jsme rovněž, že umí slušně plavat, ale nemá vodu na kůži rád, a vyhýbá se jí.

Také jsme zjistili, že je dosti nenažraný a ochotný spolykat cokoli organického, na co v okolí narazil, včetně věcí zjevně zcela nepoživatelných, jako jsou například černí lesní slimáci. Na jednom výletě spolykal, než jsme mu v tom stačili zabránit, celkem asi tři, a pak zbytek dne jen blinkal a tvářil se ublíženě. Slimáky pak z jídelníčku vyřadil, nicméně na jeho souhrnných stravovacích zvyklostech se to projevilo jen nepatrně.

Jako většina psů měl velmi rád nepřehledný a barvitý zmatek a bengál, a pokud k němu někdy z nějakých důvodů došlo, s výrazným potěšením se ho aktivně účastnil, a osobně k němu přispíval čilým obíháním kolem a rozjařeným poštekáváním, jímž dával najevo, že se mu situace osobně líbí, a že trvá na tom aby pokračovala.

Zcela určitě mu nechyběl výrazný cit pro vytváření takových situací. Tak jsme byli během onoho léta občas svědky dosti legračních extempore, jako třeba onen letní podvečer, kdy jsme seděli s několika váženými postaršími hosty z Lonestaru ve vybraně pánské společnosti na verandě boudy, vedli rozšafné řeči a častovali je Fotrovou jablečnou kořalkou, zatímco holky se šly vykoupat k tůni. Oficiální hosté jen zazírali, když na verandu vyskákal po schůdcích Drsňák, až se mu plandající uši třepaly, svíraje v tlamce pár kousků barevného textilu, pronásledován v jisté vzdálenosti smečkou dívek, natolik rozzuřených starostí o své vybrané oděvní doplňky prchající do dálav, že pominuly nezanedbatelný fakt, že Drsňák svírá v tlamce některé dosti podstané prvky jejich koupací garderoby. Štěně projevilo v nebezpečí dokonalou duchapřítomnost a smysl pro situaci, když upustilo ukořistěné plavky sedícímu Andymu do klína a pokusilo se mu schovat za záda, odkud pak pokukovalo se zřetelným psím smíchem na zuřící dívky.

Tím dosáhl toho, že nebyl vydán v plen davu rozzuřených amazonek dožadujících se veřejné exekuce, leč chráněn příslušností k mužnému pohlaví bylo mu pouze s utajovaným smíchem vyčteno, že se nechová jako gentleman, a byv přivázan vodítkem k zábradlí, což vzal stoicky, a u vědomí, že zábava skončila, složil hlavu na packy a dal si dvacet.

Zato hosté byli z této podívané na větví, a jak vyplynulo z následující debaty, začali vážně uvažovat o tom, že si také pořídí osadní štěně. Už prý proto, že v jejich sázavském kempu by mělo takové malé šikovné psisko v oblasti krádeží plavek velmi široké pole působnosti, a zmínění gentlemani z Lonestaru byli více než ochotni v tomto ohledu něžnému pohlaví kdykoli poskytnout časově neomezenou pomoc.

Svého prvního potlachu se zúčastnil koncem srpna na Vysočině, na rozsáhlém pozemku staré lesní samoty patřící tolerantním rodičům Lenky, celoživotní lásky kamaráda Smrťáka. Praskající táborák pod třemi rozložitými lípami na zahradě obklopené mlčícími smrky, tmavé obrysy stavení a stanů na trávníku, černá hradba lesa za plotem přecházející nahoře do stříbrem dírkovaného šera hvězdné oblohy, pár stolů před stodolou, dvě petrolejky a několik lampionů rozvěšených na drátech nahodile z větví lip, kořená vůně posekaného trávníku a vtíravě mastný pach smaženého vepřového, bečka místního piva nevalné kvality, drnčící kytary a chraplavé hlasy kamarádů opěvujících v melodických písních všechny ty staré vandrácské touhy po modrých dálkách a výrazných emocích.

Drsňák, poněkud unavený přívalem dojmů, s břískem přecpaným vším možným i nemožným - stačil se mezitím jednotlivě seznámit s přítomnými kamarády, z nichž většina považovala během večera za jakousi stálou povinnost nabídnout mu kousek z toho, co právě konsumovali, ležel na celtě vedle sedící Butterfly, a nechával se holkama drbat za ušima a jako my ostatní unášet kouzlem chvíle. Až do okamžiku, kdy pozdě v noci unavení kytaristé na chvíli odložili nástroje, čehož využil tou dobou už notně přio opilý kamarád Sandy, předtím udatně holdující zpěvu i pivu, a nyní vyhecovaný přáteli, aby si taky zahrál. Naprosto ovšem postrádal hudební sluch a cit, takže jeho specificky pojatá hudební produkce na vypůjčenou španělku, hodnocená přítomnými muzikanty jako komická vložka, doplněná mutujícím hláskem kvílicím cosi o klucích vočkovaných satanem, přinutila Drsňáka zvednout se z cely a se zakloněnou hlavou a čenichem zdviženým k nebi vyždímat z hrdla dlouhé a táhlé vlčí zavytí, takové „vau ! vau vau vauúúúú húúúú...“, akusticky naprosto nesouměřitelné s jeho velikostí a stoupající elegantním tremolem k hvězdami poseté obloze.

Zavytí bylo tak dlouhé, nečekané a hlasité, tak vášnivě vlčí, že kolem ohně se na chvíli rozhostilo překvapené ticho. I Sandy, zaujatý týráním kytary, zmlkl a přestal hrát. Pak ovšem všichni přítomní vybuchli v záchvatu smíchu, proloženého pískotem a řevem „Umíííí“, které Sandy, jinak nezvyklý na podobné ovace, mírně udiveně vztáhl na sebe, a odloživ kytaru, zamával rozsmávně kloboukem a vrátil se se blaženým výrazem k pivu.

Štěně si tímto výkonem ovšem získalo mezi přítomnými muzikanty respekt jakožto pes umělecky založený, a bylo mu následně zahráno, výhradně pro něj, „Měl jsem šest psů, jaký Klondajk neviděl...“, což přijal spokojeně a bez připomínek.

V upomínku na svůj první potlach dostal následujícího dne i svou první placku, kterou mu holky, když se s ním dopoledne fotografovaly, pověsily na obojek. Štěně vzalo fotografování zodpovědně, a v houfu rozesmátých dívek nasadilo kontrastně solidní a uvědomělý výraz občana, právě dekorovaného státním řádem, a když mu později poletující placka začala překážet při pohybu, jednoduše se zastavilo, přidrželo si ji packou, cvaklo vyspělým chrupem, a nechalo ji na cestě. Našli jsme ji, uložili a týden nato ji Andy přibil hřebíkem na jeho víkendově vandrácskou boudičku, umístěnou provizorně na verandě osadní chajdy.

Svou výrazně osobitou psí povahu projevil i pár neděl poté, na malém bezcílném vandru údolím staré Kamenice. Dorazili jsme tehdy kolem poledne na Závrať, starý camp děčínských trampů, nenápadně ukrytý kus cesty pod mostem přes řeku, ovál trávníku s nezřetelným kruhem ohniště zarostlým travou, a rozpadávajícím se polootevřeným přístřeškem s térovou stříškou a dvěma širokými lavičkami, na kterých se dalo v nouzi přespát. Parta, která sem jezdila, se rozpadla už před lety a kemp chátral.

Holky se daly do přípravy jídla, Andy, Sony a Pété šli na dříví, a já se Sunny s ešusy pro vodu

k prameni na opačné straně údolí. Když jsme se vrátili, seděl na lavičce pod přístřeškem nějaké cizí hubený kluk a hustil cosi do holek otáčejících se kolem ohniště. Marika od nás převzala ešusy s vodou a divadelně zvedla oči k nebi. Kluk nás zaregistroval, ale dlouhý monolog nepřerušil ani k tomu, aby řekl „ahoj“. Zaposlouchali jsme se a po chvíli ho ohodnotili jako typ, co všude byl a všechno zná, a jehož každý pátý slovo je „já“. A přestali jsme si ho všímat. Zmlkl teprve, když dorazili Andy s Petem, oba s náručí suchých větví a Sonny táhnoucí uschlý zlomený smrček.

Drsňák ležel na trávě u ohně, a věnoval se zodpovědně své oblíbené polední činnosti - pečlivě ekologické likvidaci všech zbytků poživatin, vzniklých při přípravě oběda. Zejména slupky od buřtů krájených do guláše v něm mizely způsobem, který by nedělal ostudu salónnímu kouzelníkovi.

Cizí kluk se ještě několikrát pokusil navázat hovor, ale odpovědi byly buď jednoslabičné, nebo žádné, tak toho nechal, a lehce našťavaně začal vybalovat vlastní poživatiny. Pak se to stalo. Drsňák se zvedl od ohně a pružným klusem rychle dorůstajícího psího pubertáka se přesunul asi dva metry před sedícího kluka. Tam si sedl, trochu sklonil hlavu ke straně, zabodl do cizího kluka studené psí oči, a strnul. Nevypadal nijak výhrůžně, ale přestože normálně seděl, v celém postoji bylo něco divného. První si toho všiml Pete, a nenápadně nás upozornil.

Sledoval jsem štěně a teprve po chvíli jsem si uvědomil proč. Normálně pokud někoho sledoval, či chtěl vzbudit něčí zájem, soustředěně vrtěl ocasem. Ted' ne. Seděl nehnutě jako socha.

Pak to zaregistroval i sedící kluk, v té chvíli soustředěně kudlající krajíc chleba.

Chvilku si Drsňáka prohlížel, a pak mávl směrem k němu rukou: „Kšic. Mazej pryč.“

Drsňák ani nemrkl, přestože evidentně musel porozumět. Normálně na takové povely reagoval. Dřepěl dál bez hnutí, a upíral na kluka těžký psí pohled. Při jeho velikosti to sice nevypadalo nijak nebezpečně, nicméně značně znepokojivě. Kluk napřed jen pokrčil rameny a dal se do jídla, ale po chvíli se znovu zkusil sedícího štěněte zbavit. Ukrojil kousek salámu a natáhl ruku k sedícímu psívi. „Vem si.“

Sledovali jsme to se zájmem.

Drsňák nereagoval. Kluk se naklonil a natáhl ruku s kouskem salámu blíž. Tím zřejmě překročil nějakou psí hranici. Štěně bez jakékoli změny postoje bleskově vycenilo chrup a chruplavě zavrčelo. Kluk upustil salám a hodil sebou dozadu. Drsňák dokázal, díky Johnnyho pečlivému tréninku, vypadat velice drsňácky zuřivě, když chtěl, nebo když k tomu dostal povel, a byl si toho, jak při tom působí, vědom.

Pak jsme ale vyvalili oči my. Štěně si salám zapadlého v trávě ani nevšimlo, což bylo u Drsňáka nevídané.

Kluk se k nám otočil. „Co je mu? Není divnej?“

Butterfly soustředěně studující sedící štěně vzhledla. „Normálně se tohle nechová.“ Sjela kluka stejným pohledem jako předtím štěně. „Asi se mu na tobě něco nelíbí.“  
„Co na mě furt tak čumí?“

„Jak to máme vědět? Jednoduše si ho nevšímej. Třeba ho to za chvíli přestane bavit.“ poradila klukovi Marika.

Konsumovali jsme guláš a sledovali situaci.

Štěně sedělo nehnutě, a propalovalo kluka ledovým pohledem v němž nebylo ani za mák sympatie.

Kluka začal nezvyklý psí zájem vyvádět z míry. „Nemůžete ho zavolat?“

„Proč? Nic nedělá.“ ozval se Pete s lehce vyzývavou ironií. „Snad se nebojíš

štěněte.&quot;

Anita s pusou plnou guláše se sklonila nad ešus a rozkuckala se smíchem.

Kluk to zaregistroval a zatvrdil se. &quot;Mě žádněj pitomej čokl...&quot;

Nedokončil to. Drsňák, aniž se hnul z místa, nebo udělal nějaký pohyb, změnil výraz. Z přísného výrazu psa, jemuž se něco nelíbí, ale zatím neví co, ale rád by tomu přišel na kloub, přešel plynule do výrazu, který zjevně znamenal, přeložen do lidsky srozumitelné řeči cosi jako &quot;zmiz odtud, jinak za sebe neručím...&quot;. Předvedl ten výraz s tak soustředěně temnou zuřivostí, přestože se jinak nepohnul, že se kluk zajíkl, zašmátral po jídle, popadl tornu, a aniž spustil oči ze sedícího psa, jaksi bokem se posunul k rohu boudy a zadkem napřed zmizel v nízkém křoví. Podle praskání větví se začal prodírat lesem k mostu.

Civěli jsme na to s vyvalenýma očima. Drsňák sledující odchod cizince s výrazem, který evidentně znamenal, že z jeho hlediska je vše v pořádku, se zvedl, začmucha v trávě, jediným pohybem zblajzl kousek salámu a pružným krokem psa, vědomého si svých povinností a vrcholně spokojeného sám se sebou se ledabyly vrátil k ohni. Posadil se vedle sedícího Andyho, a zatvářil se nenápadně.

Andy si ho chvíli prohlížel, pak jen zavrtěl hlavou.

&quot;Co to prosím tě vyvádíš?&quot; sklonil se nad štěnětem. Drsňák zavrtěl ocáskem a zvedl čumák k Andymu a olízl mu nos. Sledovali jsme to, a nemohli jsem se zbavit dojmu, že štěně se otázce srdečně směje.

&quot;Myslíš, že je možný, aby rozpoznal, co si o někom myslíme, a začal se podle toho chovat?&quot; otočila se Marika k Butterfly.

&quot;Zřejmě jo.&quot; Butterfly vypadala zamyšleně. &quot;Je chytřej. A psi jsou tím, jak dokážou odhadnout chování vlastní smečky, proslulí.&quot;

Když jsme odcházeli, postavil se Drsňák s jistou psí obřadností k rohu přístřešku a označoval si ho zvednutím nožičky pro budoucnost, či jako malou soukromou tečku za celou událostí. Pak se bez ohlednutí poklusem zařadil do čela odcházející vandrácké tlupy.

Tak se štěně pomalu stávalo zkušeným trempem.

Jeho vandrácká výchova měla ovšem své díry. Soustředěnou péčí celé osady, zejména kamarádek, které si s ním rády hrály a rozmazlovaly ho, se naučil mít rád lidi a důvěřovat jim. Bral život jako zajímavou hru, což byla zásadní chyba. Nikdo z nás neměl povahu ani schopnosti, aby ho naučil věcem, které psům v lidském prostoru zaručují dlouhý život. Opatrnosti ve styku s lidmi, nedůvěry k čemukoli neznámému a podezřelému, ani schopnosti odhadovat míru nebezpečí a v případě potřeby rychle zmizet. Drsňák respektoval jen nás, svou smečku, nebyl schopen se něčeho bát, a byl strašlivě zvědavý.

Což bylo nakonec i prvotní příčinou jeho tragického odchodu z tohoto světa. Jeho život ukončila v rozkvětu psího mládí při jednom zimním vandru ve zlomku sekundy ocelová pružina velké rezavé vlčí pasti, nastražené nějakým pitomým amatérským pytlákem na srnčí stezce v hustém křoví na okraji rezervace. Zlomila mu vaz.

Pohřbili jsme ho za ponurého mlčení téhož večera pod balvanem v rohu louky i s jeho oblíbenými psími hračkami, a zalezli jsme do boudy se kolektivně ožrat. Pozdě v noci, už nepříliš střízliví, jsme si navzájem slavnostně odpřísáhli, že už nikdy do osady nevezmeme štěně.

Jako návštěvu, snad. Ale jako kamaráda a člena osady? Nikdy. Nechtěli jsme to prožívat podruhé. Stále nám někde v hloubce sdílených vzpomínek strašil obraz o němž jsme věděli, že se ho nikdy nezbavíme. Obrázek ňafajícího malého štěněte ženoucího se jen tak bez cíle letní

## Štěně

Napsal uživatel Hombre

Pátek, 30 Červenec 2004 04:00

---

loukou a rozjařeně chňapajícího po rozlétajících se motýlech.